

leírást is, amely tanulási eredményekben (az elsajátított ismeretek, a tanult készségek és a megszerzett kompetenciák szerint) fogalmazza meg a tanulási folyamat végeredményét. Otthon, saját nemzeti rendszerében az ő képesítése pl. az NKKR 6. szintjének felel meg. Elkészült azonban egy olyan „fordítóprogram”, amely az NKKR szintjeit átváltja az EKKR szintjeire, s ezáltal előfordulhat, hogy az ő képesítése az EKKR 5. szintjének felel meg. (Nem kell majd ezt a fordítást mindig elvégezni, az adott képesítésnél kötelező lesz az EKKR-szint megadása is az oklevélben!) Ha tehát az illető tovább akar tanulni, vagy munkát akar külföldön vállalni, akkor a döntés meghozatalánál az EKKR-besorolás is fontos tényező lesz.

Az EKKR bevezetése

Mint láttuk, az EKKR lelke a tanulási eredményekben való gondolkodás. Ha a nemzeti rendszerek nem ezt a leírási formát választják, az összehasonlíthatóság nem biztosítható. Az Európai Bizottság ezért minden segítséget megad ahhoz, hogy – az oktatási miniszterek vállalásaival összhangban – 2010-ig elkészítsék saját rendszerüket (NKKR). Ezeknek a rendszereknek nem kell egyformáknak lenniük: az adott ország hagyományainak megfelelően több vagy kevesebb szintet is tartalmazhatnak, mint az EKKR. Fontos azonban, hogy átfogják az oktatás teljes spektrumát és tanulási eredményeket használjanak a leírásra. Ha ez megtörténik, akkor az elképzelések szerint 2012-re bármely nemzeti bizonyítvány vagy diploma elhelyezhető lesz az EKKR megfelelő szintjén.

Az EKKR nem az egyetlen eszköz, amely az átláthatóságot, értelmezhetőséget és az átválthatóságot európai szinten támogatja. Az Európai Kreditátszámítási és Akkumulációs Rendszer (angol rövidítéssel ECTS), az Europass (amely összegyűjti és elmagyarázza a hallgató eddigi oktatási eredményeit) szintén ebbe a sorba tartoznak.

Magyarország is jól halad ezen eszközök bevezetésével. Még az 1990-es évek végén kötelezővé vált a felsőoktatásban az ECTS alapú kreditrendszer, 2006 óta az intézmények kötelezően kiadják angol nyelven is a felsőfokú tanulmányokról szóló Diplomamellékletet. A szakképzés és a felsőoktatás képesítési követelményeinek leírásaiban megjelentek a tanulási eredmények és elindult a Nemzeti Képesítési Keretrendszer kidolgozása, amely rövid időn belül akár törvényerőre is emelkedhet.

Hasznos linkek:

Az EKKR EU-dokumentum szövege magyarul:
http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/rec08_hu.pdf

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium leírása:
<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=1139>

A képesítések megértésének új módja Európa szerte:
az Európai Képesítési Keretrendszer
(Az EKKR megjelenésekor kiadott sajtóközlemény magyarul)
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1148&format=HTML&aged=1&language=HU&guiLanguage=fr>

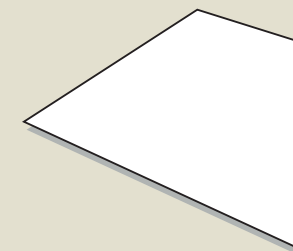
EU parlamenti hírek, interjú az EKKR bevezetéséről, magyarul:
(Cikk címe: Élethosszig tartó tanulás: egy európai képesítési keretrendszer felé; 2007.06.06)
http://www.europarl.europa.eu/news/public/documents_par_theme/306/default_hu.htm

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM
OKM

Európai
Képesítési
Keretrendszer

A Bologna Tanácsadói Hálózat 2004 óta működik az EU összes tagállamában, így Magyarországon is. Célja, hogy tájékoztatást nyújtson a Bolognai Folyamatról, céljairól, eredményeiről. Jelen kiadvány mégis egyedülálló a hálózat tevékenységében, hiszen az Európai Képesítési Keretrendszert mutatja be, amelynek alap-gondolata ugyan a Bolognai Folyamatban született, de túlnőtt azon. Az EKKR az oktatás minden ágazatára vonatkozik, így haszonnal forgathatják ezt a kiadványt a közoktatás, szakképzés, felnőttoktatás és a felsőoktatás szereplői is, legyenek akár képzések szolgáltatói, akár igénybe vevői.

Az Európai Képesítési Keretrendszer

Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) viszonyítási rendszer, amely Európa minden országában segíti az állampolgárokat és a munkaadókat eligazodni a képzések nemzeti rendszereiben, hiszen összekapcsolja őket és lefordítja őket egy közös nyelvre (ez utóbbi a tanulási eredmények fogalomrendszere). Ezáltal elősegíthető a munkavállalók, a tanulók országok közötti mozgása és megkönnyíthető az állampolgárok bekapcsolódása az élethosszig tartó tanulás folyamatába.

Az EKKR létrejötte és fő céljai

Az EKKR kidolgozása már 2004-ben elkezdődött, ám véglegesen az Európa Bizottság csak 2008. február 14-én fogadta el, miután az Európai Parlament jóváhagyta a szövegét. Az EKKR megalkotása egy nemzetközi szakértői egyeztetési folyamatban zajlott, amely során nemzeti szinten és nemzetközi konferenciákon is megvitatták az egyes változatokat, majd javaslatokat és módosításokat fogalmaztak meg, míg végül megállapodtak mai formájában.

Az EKKR elindításakor Ján Figel, az EU oktatással, képzéssel, kultúrával és ifjúsági ügyekkel foglalkozó biztosa hangsúlyozta, hogy: „Az emberek Európában túlságosan gyakran ütköznek akadályokba, ha egyik országból a másikba akarnak átmenni tanulási vagy munkavállalási célból. Sőt, olykor saját hazájukban sem könnyű az oktatási szféra egyik részéből a másikba átkerülniük: jó példa erre a szakképzés és a felsőoktatás bonyolult kapcsolata. Az EKKR a különböző európai országok képzéseit könnyebben átláthatóvá teszi, és ezáltal megkönnyíti a tanulási vagy munkavállalási mobilitást. Az egyes országokon belül az EKKR hatására már

megindultak a Nemzeti Képesítési Keretrendszerek (NKKR) munkálatai. Az elkövetkező néhány évben az EKKR az élethosszig tartó tanulást is segíti azáltal, hogy megkönnyíti az egyszer már megszerzett kreditek beszámítását.”

Az EKKR szintjei és a tanulási eredmények

Az EKKR táblázatos formában rendszerezi a különböző képesítési szinteket. Nyolc szintet különböztet meg, s ezzel átfogja a teljes oktatási folyamatot. Mint az élethosszig tartó tanulás eszköze, tartalmazza a formális, bizonyítványokhoz és oklevelekhez vezető általános- és középiskolai tanulmányokat, a szakképzést és a felsőoktatást, ugyanakkor lefedi a felnőttképzés és az ismeretek iskolarendszereken kívüli, valamint informális megszerzésének lehetőségeit is.

A keretrendszer rugalmasságát az biztosítja, hogy nem kötődik kizárólagosan egyetlen nemzeti oktatási rendszerhez sem, viszont a tanulási eredményekre épülő felfogása révén lehetővé teszi bármely oktatási forma besorolását a nyolc szint egyikébe. Mik ezek a tanulási eredmények? A keretrendszer oszlopai tükrözik, hogy milyen tudást, ismereteket szerez meg a tanuló a tanulási folyamat végére, hogyan tudja a tudását alkalmazni, illetve melyek azok az általános kompetenciák, amelyek képessé teszik őt egy szakterület sikeres művelésére. Az egyes szintek – a táblázat sorai – egyre magasabb követelményeket állítanak az egyén elé. Nem tartalmazzák azonban (nem is tartalmazhatják) az egyedi képzések részleteit, mivel azok nemzeti vagy ágazati hatáskörbe tartoznak. Lássuk például a 4. és 5. szint leírását:

Tudás	Készségek	Kompetenciák
A 4. szintre vonatkozó tanulási eredmények		
Tárgyi és elméleti tudás széles összefüggésekben, valamely munka- vagy tanulmányi területen belül.	Egy sor kognitív és gyakorlati készség egy munka- vagy tanulmányi terület specifikus problémáinak megoldásához.	Az önálló tevékenységszervezés általában előre látható, ám adott esetben változó munka- vagy tanulmányi környezetet iránymutatása szerint. Mások rutínmunkájának felügyelete korlátozott felelősségvállalással a munka- vagy tanulmányi tevékenységek értékeléséért és javításáért.

A 4. szintre helyezhetjük például az érettségit, az itt nem bemutatott 5. szint pedig megfelelhet (egyebek között) a felsőfokú szakképzésnek – ezek minden változatos konkrét formájában. Megjegyezzük, hogy

a bolognai folyamat szintjei (az alapképzés, a mesterképzés és a doktori képzés) az EKKR 6., 7. és 8. szintjeinek feleltethetők meg. Ám a 4. szinten is megjelenhetnek pl. OKJ szakképzések, vagy például a 6. szintre helyezhetjük a brókerként hosszabb ideje dolgozó (a brókerképzőt nem feltétlenül elvégzett) középiskolai végzettségű személyt.

Az EKKR alkalmazása

Az Európai Képesítési Keretrendszer egyik célja éppen az, hogy a történetileg kialakult, sokszínű, egyes országokhoz kötött európai képzések sokféleségét – a nemzeti keretrendszereket – át lehessen fordítani egy általános rendszer valamelyik szintjére. Lehetséges, hogy Skóciában, Franciaországban vagy Csehországban ugyanazon képzés (legyen az pék vagy elektroműszerész szakképzés, vagy közgazdász oklevél) az adott országban elfogadott rendszer szerint más-más szintekre került. Ha azonban a nemzeti rendszerben is tanulási eredményekkel írták le a tanulási folyamat végeredményét (vagyis kialakítják a nemzeti képesítési keretrendszereket), akkor könnyen megmondható, hogy ez a képzés az EKKR melyik szintjén helyezkedik el.

A tanulási eredmények azonban „önállóan” is megállják a helyüket. Ha valaki valamely területen hosszas munkatapasztalattal rendelkezik, ám iskolai bizonyítványa nincs, vagy tudását, kompetenciáit nem a hivatalos képzés keretei között szerezte, lehetséges lesz arra, hogy valamely vizsgaközpontban bizonyítva ezen tanulási eredmények meglétét, „elkerülje az iskolapadot” és így is elismerjék valamely EKKR szintre besorolható képzettségét. Az európai országok többségében felismerték ennek a besorolási lehetőségnek a fontosságát, és dolgoznak a konkrét megvalósításra, a vizsgarendszeren. Az EKKR tehát a tanulás bemeneti jellegű adatairól (mint például a képzés hossza, vagy a képzési intézmény típusa) a hangsúlyt átteszi a tanulási eredményekre.

Érdeemes azonban azt is kiemelni, hogy az EKKR nem konkrét képzések elfogadását, vagy rendezését célozza, hanem referencia-keret, viszonyítási pont. Tegyük fel például, hogy valaki egy konkrét szakmában szakképzést szerzett valamely országban. Az egyes szakmákban is van lehetőség a továbblépésre, tehát nem mindegy, hogy az illető milyen mélységben sajátította el a szakmát. Bizonyítványával, oklevelével együtt megkapja azt a